

XIX. Raittiuslautakunta.

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan toiminnastaan vuonna 1921 antama kertomus oli seuraavansisältöinen:

Lautakunnan kokoonpano ja jäsenet. Lautakuntaan ovat kuuluneet teollisuusneuvos F. A. Paloheimo, pianoteknikko J. Virtanen, ylioppilas F. Kreander ja sanomalehdentoimittaja neiti L. Eronen koko vuoden sekä helmikuun 8 p:ään saakka tohtorinrouva T. Hainari ja hänen saatuaan vapautuksen lautakunnan jäsenyydestä lehtori Kl. U. Suomela.

Lautakunnan valitsemana puheenjohtajana on toiminut teollisuusneuvos Paloheimo ja varapuheenjohtajana teknikko Virtanen.

Lautakunnan sihteerintointa ovat hoitaneet:

a) vuoden alusta helmikuun 8 p:ään osaksi lautakunnan jäsen Kreander ja osaksi varatuomari M. Harmaja;

b) viimeainitusta päivästä sihteeriksi viidestä hakijasta valittu lakitieteenkandidaatti L. J. Ailio seuraavan heinäkuun 1 p:ään, jolloin hän sairauden takia sai toimesta eron, nautittuaan jo edellisen kesäkuun vapautta;

c) elokuun 1 p:stä marraskuun 14 p:ään varatuomari Harmaja, joka silloin asianajotehtävänsä takia sai pyynnöstään vapautuksen toimesta, sekä

d) viimeainitusta päivästä vuoden loppuun lautakunnan sihteerinä edelleen toimiva varatuomari E. Nyssölä.

Raittiudenvalvojina ovat edelleen olleet jo edellisenä vuonna toimeenotetut O. Paananen, E. Leivo ja T. Sohlman, viimeainittu kuitenkin vaan lokakuun 20 p:ään saakka, jolloin hän sai virkavapautta vuoden loppuun toimiakseen sisäasiainministeriön raittiuskomennuskunnassa ja otettiin hänen sijaisekseen raittiudenvalvojaksi mallinveistäjä K. A. Ebb.

Lautakunnan toiminta. Lautakunnalla on ollut kaikkiaan 25 kokousta, joissa tehtyjen pöytäkirjain pykäläluku on yhteensä 125.

Lautakunnan toiminta on kohdistunut raittiuden edistämistä ja kieltoain noudattamisen valvontaa tarkoittaviin toimenpiteisiin.

Ensinmainitun tarkoituksen toteuttamiseksi on lautakunta ollut yhteistoiminnassa Helsingin raittiuspiiritoimikunnan, Opettajain raittiusliiton, Finlands nykterhetsförbunds nykterhetsbyrå'n ja Goodtemplarlogen N:o 1 Balder'in kanssa sekä levittänyt varttuneempien kansakoulunoppilaitten y. m. nuorison keskuuteen monia tuhansia kappaleita nuorison raittiuteen kasvattamista edistävää kirjallisuutta ja toimeenpannut joukon esitelmätilaisuuksia sekä lapsia että aikuisia varten, m. m. kaupungin poliisikunnalle 20 suomenkielistä ja 8 ruotsinkielistä raittiusesitelmää. Myöskin on lautakunta painattanut tai tilannut suurehkon määrän seuraavana vuonna levitettäväksi aiottuja lentolehtisiä, joissa eri puolilta valaistaan raittiuden ja kieltoain merkitystä sekä torjutaan kielto lakia vastaan tehtyjä väitteitä.

Myöskin on lautakunta edustajainsa kautta ottanut osaa raittiuden ja kielto-lain valvonnan edistämistä tarkoittaviin kokouksiin. Samoin on lautakun-
nan toimesta sanomalehdistöön lähetetty raittiutta edistäviä kirjoituksia.

Mikäli kielto-lain noudattamisen valvontaa koskee, on lautakunta tehnyt viranomaisille, läänin maaherralle, kaupungin poliisimestarille ja sosialiminis-
terion raittiuosastolle erinäisiä esityksiä sekä myöskin sanottujen viranomais-
ten kanssa niistä neuvotellut. Lautakunnan lähettämistä kirjelmistä, joiden
lukumäärä vuoden kuluessa on ollut kaikkiaan 98 kappaletta, ovatkin useim-
mat olleet tätä tarkoittavia.

Raittiudenvälvojen toiminta. Varsinaisen valvontatyön ovat suoritta-
neet lautakunnan palveluksessa olevat, edellämainitut raittiudenvälvojat;
ja mainittakoon heidän toiminnastaan:

että he ovat ilmisaaneet kaikkiaan 217 kieltolakirikosta, joiden johdosta
on syyteeseen asetettu yhteensä 208 rikoksentehtäjä;

että heidän takavarikoimansa alkoholimäärä on ollut 4,385 litraa ja 451
pulloa, arvoltaan 30 markan mukaan litralta, yhteensä yli 140,000 markkaa;

että vuoden loppuun mennessä päättyneessä 188 syytejutussa on tuomittu
sakkoja kaikkiaan 57,907 markkaa, siirtyen jutuista 20 kappaletta seuraa-
vaan vuoteen; ja

että valvojen ilmisaamat rikokset ovat koskeneet alkoholin luvaton-
myyntiä tai kuljetusta ja hallussapitoa, viimeksimainittua kuitenkin ainoas-
taan sikäli kuin takavarikoitu alkoholi on ollut ilmeisesti ja ainakin toden-
näköisesti myyntiä varten hankittua, vaikkakaan tätä aina ei ole voitu näyt-
tää toteen, josta seuraa, että valvojen toiminta on ollut kokonaan kohdistettu
alkoholin luvattoman kaupan harjoittajia eikä sen yksityisiä nauttijoita
vastaan, mihin viimeksimainittuun valvojen aikakaan ei olisi riittänyt.

Valvojen toimintaa ovat valvoneet ja ohjanneet lautakunta ja varsinkin
sihteeri. Arkipäivisin ovat valvojat olleet tavattavissa klo 10—12 a. p. ja
klo 6—8 i. p. lautakunnan toimistossa, jossa he samalla ovat tehneet toimin-
taansa koskevia muistiinpanoja sekä laatineet tilastoa. Mitään muistutuksia
ei heitä vastaan ole lautakunnalle tehty, mutta on valvoja Paananen yhdessä
erään kaupungin poliisilaitoksessa palvelevan konstaapelin kanssa 15 p:nä
joulukuuta tullut yksityisen kanteesta tuomituksi rangaistukseen siitä, että
he, ajaessaan takaa kahta alkoholia kuljettavaa miestä, olisivat oikeudetto-
masti ampuneet näiden hevosen. Päätöksestä valittivat tuomitut hovioikeu-
teen, joka ei vuoden varrella ratkaissut asiaa.

Kuten edellisestä selviää, ei valvojen toiminta ole mennyt hukkaan.
Sitä vaikeutti kuitenkin suuresti työvoimain vähyys. Tämän epäkohdan
poistamiseksi onkin lautakunta tehnyt valtuustolle esityksen valvojen luku-
määrän lisäämisestä kolmesta neljään ja siihen tarvittavan lisämäärärahan
myöntämisestä.

Lautakunnan määrärahan käyttö. Lautakunnan käytettäväksi asetetut
määrärahat ja niiden käyttö ilmenee seuraavasta:

	Määräraha.	Menot.
	Smk	Smk.
Puheenjohtajan ja lautakunnan jäsenten palkkiot	5,100: —	3,870: —
Sihteerintehtäviä ja raittiudenvälvontaa varten	66,000: —	65,800: —
Valistustoimintaa, toimistoa ja tarpeita varten.....	28,000: —	27,599: 15
Yhteensä	99,100: —	97,269: 15